

VEILIGHEIDSREGIO GRONINGEN

Gemeente Midden-Groningen
t.a.v. mevr. E. Pepping
Team Ruimtelijke Ontwikkeling
Postbus 75
9600 AB Hoogezand

Sontweg 10
9723 AT Groningen
Postbus 66
9700 AB Groningen
T: 088 162 5000
E: info@vrgroningen.nl
W: www.veiligheidsregiogroningen.nl
W: www.brandweer.nl/groningen

Datum	27 augustus 2019	Zaaknummer	Z/19/030283
Aantal bijlagen	4	Uw referentie	NL.IMRO.1952.bpkolabnobellaan-OW01
Behandeld door	M. Sorkale	Sector	Risicobeheersing
Telefoon	088 162 4735	Team	Specialistisch Advies
E-mail	mark-olaf.sorkale@vrgroningen.nl		

Onderwerp Vooroverleg bestemmingsplan Bedrijvenpark Rengers - A.B. Nobellaan, reactie VRG

Geachte mevrouw Pepping,

Op 8 augustus jl. heeft Veiligheidsregio Groningen uw kennisgeving ontvangen met betrekking tot het bestemmingsplan 'Bedrijvenpark Rengers – A.B. Nobellaan'. De gemeente Midden-Groningen is voornemens om het ontwerp van het bestemmingsplan vanaf donderdag 22 augustus 2019 ter inzage te leggen. Ingevolge artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening stelt u ons in de gelegenheid een vooroverlegreactie te geven.

Reactie Veiligheidsregio Groningen

De overlegreactie van de veiligheidsregio bestaat uit twee delen:

- A. Het eerste deel bestaat uit een aantal algemene opmerkingen gericht op de **aard van de voorgenomen ontwikkeling** zelf alsmede op de toelichting bij het plan.
- B. In het tweede deel adviseren wij u over de **aspecten 'bestrijdbaarheid' en 'zelfredzaamheid'**. Deze aspecten zijn relevant voor de ruimtelijke afweging (**verantwoording groepsrisico**).

A. Algemene opmerkingen naar aanleiding van de voorgenomen ontwikkeling

Scheiding van risicobronnen en -ontvangers

Veiligheidsregio Groningen ziet de voorgenomen vestiging van een 'publiek trekkende' activiteit zoals horeca op een bedrijventerrein met zorg. Een van de pijlers van het Externe veiligheidsbeleid in Nederland is het zoveel mogelijk scheiden van risicobronnen en -ontvangers. Daarom worden bedrijven vaak geclusterd buiten de bebouwde kom. Kwetsbare objecten zoals scholen, woningen, horeca, winkels, cultuurhuizen e.d. waar grotere groepen mensen bij elkaar komen, worden doorgaans op afstand van risicobronnen gerealiseerd. Het toestaan van een horeca gelegenheid (= kwetsbaar object) in de directe omgeving van meerdere risicobronnen komt niet overeen met dit basisprincipe van zoveel mogelijk scheiden risico-bron en risico-ontvanger.

Precedentie effect

Wij geven in overweging dat het toestaan van andere bestemmingen op het bedrijventerrein mogelijk richting wijzend is voor andere ontwikkelingen. Indien de gemeente een kwetsbaar object met de bestemming horeca toestaat, kan de wens ontstaan om in de toekomst ook andere kwetsbare functies in het invloedsgebied van de aanwezige risicobronnen te realiseren. In deze samenhang adviseren wij u om

SAMEN ALERT EN DAADKRACHTIG

een gebiedsvisie voor Bedrijvenpark Rengers op te stellen met daarin ook aandacht voor het aspect veiligheid. Hierin kan worden vastgelegd welke ontwikkelingen wel en niet gewenst zijn en welk risico de gemeente bereid is om te accepteren. Dit creëert duidelijkheid voor toekomstige ontwikkelingen.

Toename risico

In de toelichting op het plan en in het bij gevoegde veiligheidsonderzoek wordt herhaaldelijk benadrukt dat het groepsrisico zowel in de huidige als de toekomstige situatie lager is dan 10% van de oriëntatiewaarde. Dat is juist. Dit neemt niet weg dat het groepsrisico zichtbaar toeneemt door de geplande ontwikkeling. Met andere, meer eenvoudige woorden: het aantal mensen in het invloedsgebied stijgt meetbaar en in het geval van een calamiteit kan dit leiden tot een toename van slachtoffers. Het is goed om dit ook zo duidelijk te maken aan het gemeentebestuur in het kader van de verplichte verantwoording. De nieuwe veiligheidssituatie is niet dezelfde als nu. Het is aan de gemeente om dit toegenomen risico expliciet te accepteren.

Uitsluiten risicovolle inrichtingen

Het plangebied ligt op een bedrijventerrein. Grote delen van het terrein liggen op dit moment braak, ook in de nabijheid van het plangebied. Hier kunnen zich in de toekomst bedrijven vestigen. De veiligheidsregio adviseert om – voor zover nog niet gebeurt - risicovolle inrichtingen uit te sluiten in de nabijheid van de geplande horecagelegenheid. Dit kan deel uitmaken van een gebiedsvisie voor het bedrijfsterrein.

Alternatieve brandstoffen

Het plan voorziet in de vestiging van een verkooppunt van motorbrandstoffen, met uitzondering van LPG. Nieuwe, alternatieve brandstoffen zijn niet expliciet uitgesloten. Productie, opslag en afgifte van alternatieve brandstoffen kent ook veiligheidsrisico's. Ook hiervoor kunnen veiligheids- en effectafstanden gelden. Bij de realisatie van de verkooppunt dient hiermee rekening te worden gehouden. U kunt ervoor kiezen om alternatieve brandstoffen alsnog uit te sluiten vanwege de aanwezigheid van een kwetsbaar object. Wij adviseren u in ieder geval om de hulpverleningsdiensten nauw te betrekken bij de verdere ontwikkeling van dit deel van het plangebied.

B Externe Veiligheid voor het bestemmingsplan

Groepsrisico

Op grond van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) is een beperkte verantwoording van het groepsrisico noodzakelijk (art. 12, lid 3). Hierin moeten onder ander de aspecten 'bestrijdbaarheid' en 'zelfredzaamheid' aan de orde komen. Ook op grond van het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) dient in de toelichting bij het definitieve bestemmingsplan op deze aspecten in te worden gegaan. Veiligheidsregio Groningen heeft de aspecten 'bestrijdbaarheid' en 'zelfredzaamheid' voor het plangebied beoordeeld. De resultaten staan hieronder. U kunt deze gebruiken voor de verplichte verantwoording alsmede voor hoofdstuk 3.6 van de toelichting.

Bestrijdbaarheid

Bij bestrijdbaarheid gaat het om de mogelijkheden tot voorbereiding van de bestrijding en beperking van de omvang van een calamiteit. Om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken, is het van belang dat de hulpverleningsdiensten niet worden belemmerd in de uitvoering van hun hulpverlenende taken. Om de bestrijdbaarheid goed te kunnen beoordelen, is gekeken naar:

- Bereikbaarheid van het plangebied en de risicobronnen;
- Bluswatervoorzieningen binnen het plangebied en nabij de risicobronnen.

De handleiding 'Bereikbaarheid en bluswatervoorziening regio Groningen B&B'¹ geldt als uitgangspunt voor de beoordeling.

¹ Veiligheidsregio Groningen, juli 2013.

Bereikbaarheid

Het plangebied en de risicobronnen zijn beoordeeld op de bereikbaarheid voor de hulpdiensten. Om te bepalen of de hulpdiensten tijdens een calamiteit voldoende snel kunnen optreden, is de opkomsttijd beoordeeld. Om te bepalen of het plangebied en de risicobron bovenwinds (met de windrichting mee) kunnen worden benaderd, is de tweezijdige bereikbaarheid beoordeeld. Hieruit blijkt het volgende:

- Het plangebied is voor de hulpdiensten voldoende snel en in voldoende mate tweezijdig bereikbaar. Dit geldt voor de eerste gealarmeerde voertuigen. Bij een grote calamiteit zullen meer voertuigen worden ingezet. Deze komen van verder gelegen posten. Hiervoor geldt een langere opkomsttijd.
- De Rijksweg A7 is via twee aanrijdroutes goed te bereiken. Het spoor is ter plaatse van Hoogezend, ondanks de deels verhoogde ligging en het beperkt aantal verharde toegangen, relatief goed bereikbaar voor de hulpdiensten.
- De hogedrukaardgasleiding ligt grotendeels parallel aan verharde wegen en is over het algemeen goed bereikbaar voor de hulpdiensten.

Bluswatervoorzieningen

Het plangebied en de risicobronnen zijn beoordeeld op de aanwezigheid en de beschikbaarheid van bluswatervoorzieningen. Om te bepalen of de brandweer snel kan beschikken over voldoende bluswater, is de beschikbaarheid van zowel primaire (brandkranen) als secundaire (open water) bluswatervoorzieningen beoordeeld. Hieruit blijkt het volgende:

- In het plangebied zijn voldoende primaire bluswatervoorzieningen aanwezig in de vorm van ondergrondse brandkranen. Nabij het plangebied bevindt zich verder een secundaire bluswatervoorzieningen in de vorm van open water (Winschoterdiep). Deze kan worden gebuikt voor het bestrijden van grote incidenten in het plangebied. Hier is onbeperkt water beschikbaar.
- Langs de A7 en langs het spoor zijn geen primaire en secundaire bluswatervoorzieningen aanwezig. Hierdoor is de brandweer afhankelijk van tertiaire bluswatervoorzieningen (groot watertransport). Hiervoor geldt een langere opkomsttijd. Dit geeft beperkingen aan het snel en effectief bestrijden van incidenten op deze transportassen. Aanvullende bluswatervoorzieningen langs deze transportassen zijn ons inziens niet realistisch in het kader van deze planontwikkeling.
- Voor incidenten met een aardgastransportleiding geldt dat een gasbrand niet geblust kan worden. De brandweer zal zich voornamelijk richten op het bestrijden van secundaire branden en het assisteren bij het ontruimen van de gevarezone. Voor het bestrijden van secundaire branden is voldoende bluswater beschikbaar in het plangebied.

Zelfredzaamheid

Bij zelfredzaamheid gaat het om de mogelijkheden voor personen in het invloedsgebied van een risicobron, om zichzelf in veiligheid te brengen. Belangrijk aspect hierbij is, dat zij zichzelf kunnen onttrekken aan een dreigend gevaar zonder daadwerkelijke hulp van de hulpverleningsdiensten, bijvoorbeeld door te vluchten of te schuilen. Het is noodzakelijk dat mensen zich bewust zijn van de risico's en handelingsperspectieven. De mate van zelfredzaamheid in het rampgebied is bepalend voor de omvang van de hulpverlening tijdens een ramp of een zwaar ongeval. Om de zelfredzaamheid van de aanwezige personen te beoordelen, is gekeken naar de volgende aspecten:

- Zelfredzaam vermogen;
- Mogelijkheden tot vluchten of schuilen;
- Alarmeringsmogelijkheden.

Zelfredzaam vermogen

Het plangebied is beoordeeld op de mate van zelfredzaamheid van personen. Hierbij is het fysieke vermogen beoordeeld, zoals geestelijke en/of lichamelijke beperkingen van groepen personen. Hieruit blijkt het volgende:

- Het plan maakt de realisatie mogelijk van een kwetsbaar object (restaurant) in het invloedsgebied van risicobronnen. Hierdoor worden in de toekomst meer mensen naar het gebied getrokken. De

toekomstige gebruikers van het restaurant vormen vermoedelijk een gemiddelde bevolkingsgroep uit de samenleving, die over het algemeen als zelfredzaam wordt beschouwd.

- De toekomstige gebruikers van het restaurant zijn vermoedelijk niet op de hoogte van de risico's en weten daarom niet wat ze moeten doen in het geval van een calamiteit. Dit kan worden verholpen door het horecabedrijf een (bedrijfs)noodplan op te laten stellen. Men kan dan oefenen op een calamiteit, specifiek op een fakkelbrand. Door te oefenen met verschillende ongevallenscenario's weten de werknemers wat ze moeten doen in het geval van een echte calamiteit.

Mogelijkheden tot vluchten of schuilen

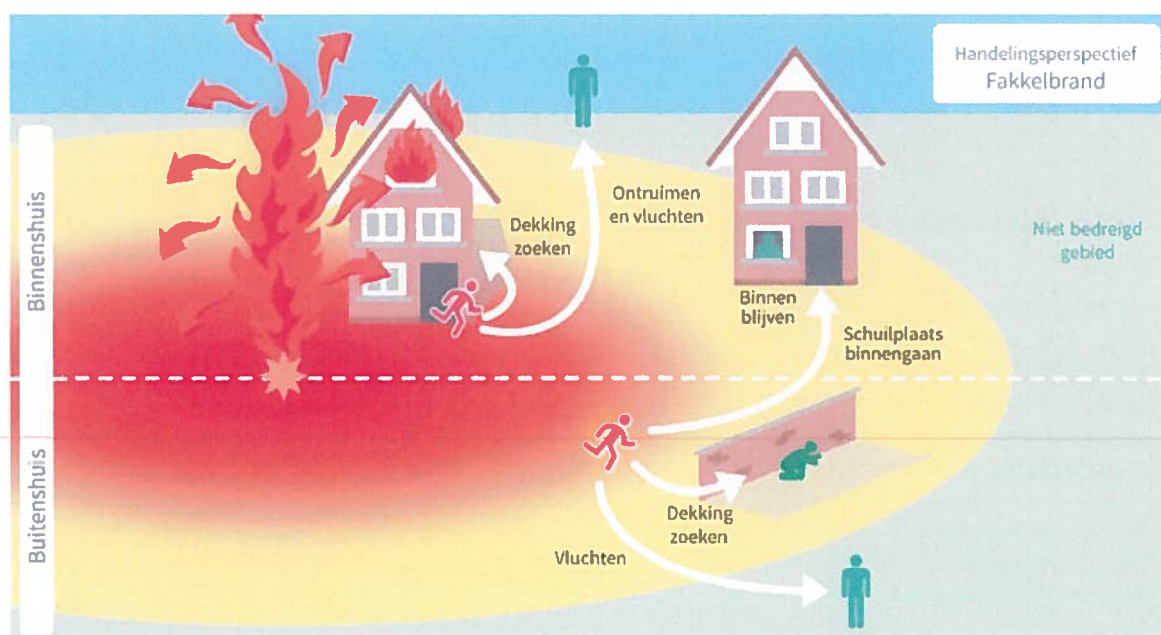
Het plangebied is beoordeeld op de mogelijkheden voor het schuilen dan wel voor het ontvluchten van de mogelijke rampgebieden. Hierbij zijn zowel de vluchtmogelijkheden loodrecht van de risicobronnen beoordeeld alsmede de mogelijkheden om te schuilen.

Omdat de aardgastransportleiding rechtstreeks naast de nieuwe horecagelegenheid ligt, gaan wij specifiek in op het handelingsperspectief ten aanzien van een ramp bij deze risicobron. Het maatgevende scenario betreft een breuk in de aardgasleiding waardoor het aardgas onder hoge druk uitstroomt en ontsteekt. Hierdoor treedt een fakkelbrand op. De effecten van een fakkelbrand zijn hittestraling en rook. Hierdoor kunnen slachtoffers en brand in de omgeving ontstaan.

Het handelingsperspectief verschilt van de plaats waar een persoon zich bevindt op het moment van de ramp.

- Voor personen buiten is het handelingsperspectief vluchten (uit het zicht van de brand, onder dekking van objecten zoals muren).
- Als er schuilmogelijkheden zijn, is dekking zoeken of een schuilplaats binnen gaan een goed handelingsperspectief.
- Voor personen binnen, dichtbij de bron (daar waar gebouwen ontbranden) is het handelingsperspectief ontruimen en vluchten.
- Voor personen binnen, op grotere afstand van de bron (daar waar gebouwen niet ontbranden) is het handelingsperspectief binnenblijven.

In onderstaande afbeelding zijn mogelijke handelingsperspectieven weergegeven.

Gebaseerd op het handelingsperspectief blijkt het volgende:

- Het plangebied biedt over het algemeen voldoende mogelijkheden voor het ontluchten van het rampgebied.
- Op dit moment is geen bebouwing aanwezig in en rondom het plangebied. Hierdoor is er geen mogelijkheid om te schuilen anders dan in het toekomstige horecagebouw. Dit bevindt zich op korte afstand tot de leiding en zal bij een calamiteit mogelijk ontbranden.
- In de toekomst zal er een tankstation worden gerealiseerd. Mogelijk bieden de opstallen hier de mogelijkheid om te schuilen. Schuilen op een tankstation in het geval van brand is echter geen optimale oplossing.

Ten aanzien van het aspect vlucht- of schuilmogelijkheden adviseert Veiligheidsregio Groningen om:

- *verzamelplaatsen te bepalen en geschikt te maken voor een (dreigende) fakkelbrand. De verzamelplaats dient dan als een schuilplaats als mensen binnen in het gebouw niet meer voldoende beschermt zijn tegen het scenario.*
- *te zorgen voor goede schuilmogelijkheden buiten het horecagebouw. Mogelijk kunnen op het parkeerterrein schuilmogelijkheden in de vorm van muren of kunstwerken worden gerealiseerd.*
- *het horecagebouw aan de kant van de buisleiding brand- en hittewerend uit te laten voeren. Dit kan bijvoorbeeld door toepassing van brandwerend metselwerk, minerale wolisolatie, brand- en hittewerende beglazing, houten of stalen kozijnen en van dakpannen*

Alarmeringsmogelijkheden

Het plangebied is beoordeeld op de mogelijkheden voor alarmering. Hierbij is onder ander nagegaan of het plangebied in het sirenebereik van het bestaande Waarschuwing en Alarmering Systeem (WAS) ligt. Uit de beoordeling blijkt het volgende:

- Het plangebied ligt volledig buiten het sirenebereik van het bestaande WAS netwerk. De dichtstbijzijnde signaalgever bevindt zich op een afstand van meer dan 900 meter. Deze afstand is te groot om te garanderen dat een signaal in het plangebied wordt gehoord.
- Eind 2012 is NL-Alert geïntroduceerd. Met NL-Alert kan de overheid mensen in een rampgebied en in de directe omgeving van een (dreigende) noodsituatie met een tekstbericht informeren via de eigen mobiele telefoon. Daarnaast wordt in de toekomst bij grote rampen alarm geslagen via onder meer calamiteitenzenders, geluidswagens en sociale media. Hierdoor is een snelle alarmering in het plangebied mogelijk.

Ten aanzien van het aspect zelfredzaamheid adviseert de veiligheidsregio om de bevolking bij een ramp te alarmeren via calamiteitenzenders, NL-Alert, geluidswagens, social media enz.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u naar aanleiding van deze brief nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met Mark-Olaf Sorkale via telefoonnummer: 088 162 4735.

Met vriendelijke groet,

het bestuur van de Veiligheidsregio Groningen
namens deze, de regionaal commandant brandweer
namens hem,

Hans Foekens
Sectorhoofd Risicobeheersing

Deze brief is in afschrift verzonden aan: teamleider brandweezorg gebied Noord-Midden.